REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 40. Brașov, Miercuri 21 Februarie (6 Martie) 1907.

Proiectul lui Apponyi în comisiunea dietală.

Mâne, poimâne vor fi puse la ordinea ḑilei în camera ungară proiectele de lege școlare ale lui Apponyi. Comisiunea dietală pentru instrucțiune a terminat cu desbaterea lor săptămâna trecută și, cum nici nu se putea altfel, aceasta comisiune a găsit că proiectul de lege ce se referă la salariile învățătorilor comunali și confesionali trebuește înăsprit din punctul de vedere șovinist. Apetitul crește mâncând; cu cât desbat și analizează mai mult acest proiect scolar, care țintește și el, ca toate câte i-au premers, la maghiarizare, cu atât mai mult le vine gustul de a accelera procesul. Unul din deputații naționaliști cu ocasiunea desbaterei budgetului a ḑis ironic către impacienții șoviniști din cameră: „Sunteți în majoritate, n'aveți decât să decideți ca în 48 de oare să ne facem Maghiari cu toții și să vorbim și să scriem ungurește“. Dorința de a face lucrul acesta șoviniștii au avut'o și o au în mare grad și, dacă nu le-ar fi teamă să devină ridiculi, n'ar întârzia a decreta ca toate să meargă, vreau nu vreau, pe ungurie.

Dar să vedem cam ce fel de modificări a cerut comisiunea pentru instrucțiune să se facă în interesul maghiarizărei. In § 18 al proiectului amintit se recunoaște dreptul legal al bisericilor de a-și alege liber limba de predare în școalele susținute de ele. Alinea aceasta a rămas cum a fost redactată, dar după ea s'a adaus un pasagiu lung, în care se dispune mai întâi ca în acele școale confesionale, în cari limba maternă cel puțin a unei jumătăți din elevi e cea maghiară, sau în cari cel puțin jumătate din ei vorbesc ungurește, limba de predare să fie cea maghiară. Susțiitorii de școale pot însă îngriji „după putință“ ca elevii nemaghiari să fie instruiți și în limba lor maternă. Mai departe se dispune ca acele școale confesionale în cari cel puțin 20 % a tuturor elevilor înscriși au ca limbă maternă cea maghiară, sau vorbesc ungurește(!) să se folosească și limba maghiară ca limbă de predare. Apoi se dispune ca în cursurile de repetiție ale tuturor școalelor poporale limba de predare să fie esclusiv cea maghiară.

Dispoziția din proiectul lui Apponyi, după care în școalele confesionale unde s'a întrodus limba maghiară ca limbă de predare, nu se mai poate schimba această stare în favorul altei limbi, comisiunea a susținut-o pe lângă înăspririle de mai sus. In 1905, când ajunse coaliția să aibă majoritatea în cameră, se vorbia, că oamenii nouei ere nu vor mai reveni la faimosul proiect școlar al lui Berzeviczy, care fusese retras în ajunul căderii ministeriului Tisza. Unii credeau, că aceasta coaliția o face din considerație față cu naționalitățile. Ce rătăcire! Abia li-s'a dat ocaziune și s'au și grăbit, cum vedem, să întroducă în proiectul lui Apponyi dispoziția Berzeviczyană relativ la privilegiul celor 20% cu limba maghiară.

Voiesc dar școale bilinque, a căror soarte se știe dinainte care va fi. Rezultatul va fi în ținuturile locuite de Români cam cum ni-l descrie o corespondență, ce o publicăm mai jos. Copiii de școală nu vor învăța nici o limbă cum se cade și în genere vor rămânea îndărăt cu instrucțiunea. Dispozițiile relative la maghiarizarea limbei de predare în școalele de repetiție pun vârf absurdității acestor măsuri. Cum să poată profita elevul adult din instrucțiunea școalelor de repetiție, dacă în cursurile ordinare n'a învățat nimic de Doamne ajută?

Mai este de remarcat încă o înăsprire în ce privește folosirea în școalele poporale numai de tipărituri aprobate de ministeriu, prevăzută în proiectul lui Apponyi. Comisiunea de instrucțiune cere ca în tot cazul tipăriturile și testimoniile să fie scrise și edate și în limba maghiară. Apoi pe învățătorii cari vor fi destituiți din cauza „agitațiunei dușmane statului“ comisiunea îi condamnă pe deasupra la perderea oficiului pe cinci ani în care nu vor mai putea funcționa la nici o școală.

Mai sunt și alte schimbări mai mici, ce le-a făcut comisiunea în proiectul lui Apponyi. Numai într'un singur punct (alinia 4 a §-lui 21) s'a făcut o schimbare care nu este o înăsprire. Adecă dispoziția, că ministrul de instrusțiune are dreptul de a numi pe învățător deacă îi dă acestuia un ajutor care trece peste jumătatea salarului său, a fost cassată la stăruința celor din partidul poporal maghiar. S'a rezervat însă și aici dreptul ministrului ca el să aprobe alegerea învățătorului confesional subvenționat de stat. Aceasta în ce privește școalele nemaghiare e aproape tot atâta ca și când ministrul ar numi de-adreptul pe învățători.

Așa s'a înțeles problema comisiunea dietală pentru instrucțiune. A înăsprit ce-a putut, sigură fiind, că majoritatea camerei va primi toate modificările de felul acesta, ba, ceea ce e mai mult ca probabil, se vor face din sânul ei nouă amendamente de înăsprire.

Șoviniștii maghiari porniți odată în această fatală direcțiune, nu se vor mai opri. Trist de tot este numai că zelul lor nebun de maghiarizare se mai vede încuragiat și prin atitudinea șovăitoare a oamenilor noștri de ambele confesiuni, despre cari se poate ḑice: „ei cântă și ei descântă“. Ori ce se ḑicem, când cetim în foile, cari stau mai aproape de cele două mitropolii ale noastre, niște afirmări și asigurări, al cărora rost, sincer vorbind, nu-l putem înțelege de loc, nu mai ales în niște momente de luptă așa de grave ca cele de față, când ne pregătim a combate noul atentat îndreptat în contra școalelor noastre?

Ce să ḑicem când cetim de esemplu: *„Noi nu suntem contrari principiari ai propuneri limbei maghiare în toate școalele din patrie, prin urmare și în școalele poporale dela sate*, dar nu în măsura, în care se cere în noul proiect de lege“... („Telegraful Român“ dela 15 (28) Febr. 1907)? Ce să ḑicem când cetim de alte parte: *„Noi nu avem nimic în potriva propunerei limbei maghiare în măsură mai mare*, dar să nu se facă aceasta în detrimentul instrucțiunei“ („Unirea“ dela 2 Martie 1907)?

Ingroziți de ceea ce cetim exclamăm:

Ale voastre dintru ale voastre!

In ședința de eri a dietei dep. Bedöházy a depus pe biroul camerei raportul comisiunei pentru instrucțiune privitor la proiectele de reformă ale ministrului de culte conte Apponyi. Proxima ședință a dietei se va ținea mâne.

Cehii despre pact. »Narodny Listy« din Praga, organul conducător al Cehilor, scrie cu privire la pactul austro-ungar:

Afacerile ungare se află într'o situație critică este deci natural ca, în asemenea împrejurări, oamenii să și ofere serviciile spre a încerca să stabilească ordinea. In Viena se urmeaza noue negocieri, și nu mai este nici un secret că Ungurii sunt mult mai susținuți de către împărat decât s'ar fi putut aștepta vre-odată. Insă cu această ocazie se uită că în viitorul parlament austriac nu se va mai găsi o majoritate, care să aprobe noue concesiuni. Acela care crede că guvernul o să mai rămână nepăsător față de dualismul economic și față de neajunsurile ce decurg din el, se înșală. In noul parlament nu se va mai putea găsi o majoritate care să aprobe un pact rău, și nici un minister nu va îndrăzni să propună și să cerce a obține ceva, care să nu fie de folos Austriei. Ar izbucni o indignare care ar merge în consecințe mai departe decât se bănuește. Ungaria are tot așa nevoe de tarifül vamal comun ca și Austria și aci nu se mai află nimeni, care să facă sacrificii pentru așa un tarif. Ar fi un păcat să se creadă, că pentru un acord cum a fost cel deja stabilit cu Ungaria s'ar mai găsi cineva care să ofere avantagiile propuse odinioară de către d-l Koerber. Cercurile de aci nu sunt de loc

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Sânge pentru sânge.

Povestire dalmatină. — *De Ivan Novič.*

(6) (Fine.)

Dimitri se ridică și-i urmă băiatului, care trecea în pas rar pe lângă grupa de bărbați spre Porta Fiumara. Dimitri trecând pe lângă sentinelă, se apropià de băiat și zise: »Tatăl tău te-a trimis?«

— »Da.«

— »Este el acasă?«

— »A fost ocupat cu festivitățile, acum e liber.«

Ei cotiră într'o stradă îngustă laterală și se opriră înaintea unei case cu zăbrele la ferestri. Băiatul lovì de câteva ori cu ciocanul în poartă și peste puțin se auzì sunând niște chei și un bărbat în vârstă apărù în prag. El aruncà o privire energică asupra lui Dimitri, apoi îl invită să între. Bătrânul îl conduse într'o odaie de-alături, îi oferi un scaun și pe când se așezà și el în fața lui, il întrebà: »D-ta ești acela, care ai voit să vorbești azi la ameazi cu mine?«

— »Da!«

— »Ce poftești?«

— »Am voit să mă informez de un prisonier, și am fost trimis la D-ta.«

— »Pe cine-l privește?«

— »Pe Milan Smolojew.«

— »A! bărbatul din Ubalac.«

— »Acela. Mi-ați putea da informații cum stă cu afacerea lui?«

— »Ești înrudit cu el?«

— »Nu, dară doresc mult să știu, cum se află?«

— »Pe cât sunt informat, se pare că el va fi liberat.«

— »Când se va decide aceasta?«

— »Am spus deja nevestei sale când a fost ca martoră aici: cel mult într'o săptămână va fi liber. Pentru cazul acesta ea s'a îngrijit deja.«

— »Aș putea să știu în ce mod?« întrebà Dimitri cu interes.

— »El va pleca de aici la Risano, banii de călătorie îi are deja. De-acolo 'i va trimite pe cineva, ca s'o înștiințeze.«

Dimitri se arătà foarte mulțumit cu împărtășirile acestea. El își răsuci gânditor mustața, apoi zise: »Mi-ar plăcea dacă în ziua liberării ați trimite pe cineva la Ubalac, ca să fiu înștiințat.« Cu acestea apăsà în mâna bătrânului o monedă de argint »pentru osteneală.« Bătrânul însă o refusà: »Pentru mine nu; dacă dorești, pentru acest băiat.«

Dimitri făcù un semn, băiatul se apropià și mulțumind, luà moneda.

»De altfel,« zise Dimitri din nou, »nu mai e de lipsă să mă înștiințați. Nu vreau să vă mai răpesc timpul.« Apoi se intoarse și întinzând mâna bătrânului, plecà.

Scurt după cele întâmplate, Dimitri petrecea iarăși între camarazii societății sgomotoase afară în piața Montenegrină. Ei se mirau de schimbarea, prin care trecuse el, de ținuta lui serioasă precum și de modul cumpănit în care-și urma conversația.....

. . . .

Câteva săptămâni după această serbare, într'o dimineață senină, Dimitri ședea înaintea casei sale și curăția o pușcă. Prin ușa întredeschisă se vedea o femee bătrână, voinică, era ocupată cu pregătirea dejunului. Intr'o căldare ferbea supa, e r bătrâna se apropia de părete și îngenunchind înaintea unei icoane sfinte își făcu rugăciunea de dimineața. Cu mânile încrucișate pe piept și cu ochii țintiți în pământ, stătu mai mult timp în nemișcare. Apoi se ridicà și aruncând o privire asupra căldărei ce fierbea, o trase de o parte și acoperi focul cu cenușe. Se apropia apoi de-o ladă și luând din ea niște vestminte le duse și le întinse pe masă. »Privește, Dimitri!« zise ea.

Acesta se ridică, închise ușa și se apropià de masă.

— »Văd, mamă.«

— »Tu cunoști gândul meu și înțelegi importanța lui«.

— „Da.«

— »Sunt hainele lui, ale fratelui tău«.

— »Mamă, le cunosc!« In tăcere și serios privea Dimitri îmbrăcămintea.

— »Tu ști, mamă, că fratele fiului tău, va răsbuna acest sânge!«

— »Ține-ți cuvântul, Dimitri, căci mama ta nu va înceta de a-ți arăta zilnic pe acești martori ai vremei«. Ea lua apoi căldarea dela foc și goli conținutul în farfuriile așezate pe masă.

După dejun Dimitri își relua din nou lucrul întrerupt. Deodată se pomenește că ușa e împinsă cu vehemență. Un băiat intrà grăbit.

— »Dimitri Ovrenovici, am făcut cum mi-ai poruncit«.

— »Spune-mi«.

uimite văzând că d-l Koerber este pomenit ca prim-ministru într'una din foile locale. Acei cari pregătesc astfel de situații nu știu ce fac. Deputații cehi cari vor fi în parlament vor avea față de o nouă eră de concesii a la Koerber, o atitudine hotărît contrară, și o vor combate din răsputeri.

— Se remarcă declarația ce a făcut'o conducătorul Cehilor Dr. Kramarč într'un discurs al său cu privire la negocierile dintre guvernul austriac și ungar. Dr. Kramarč a zis, că poporul cehic întreg trebue să se ridice în contra separațiunei Ungariei de Austria, căci la din contră Cehii ar fi în pericol de a cădea pradă mișcării pruso-germane.

Comitetul partidului național-român din Bucovina, ales de către adunarea națională din 21 Faur 1907, va ține astăzi în 5 Martie st. n. 1907 la Cernăuț prima sa ședință cu următoarea ordine de zi: Constituirea comitetului național. Raport asupra activității comitetelor districtuale. Instituirea unui comitet redacțional și regularea afacerilor jurnalului, Ținuta partidului față de alegerile iminente. Eventualia.

Tratatul comercial italo-român va intra în vigoare la 1 Aprilie anul curent și va dura 10 ani, adecă până la 1917. Dacă nu va fi denunțat cu un an înainte, va dura încă un an și va expira la 12 luni după denunțare. Tratatul conține clausa națiunei celei mai favorizate. România a acordat Italiei condițiuni aproape egale cu cele acordate Germaniei și Angliei, făcând concesiuni pentru industria italiană a bumbacurilor, mătăsei, pălăriilor, mănușilor, marmurăriei, sulfurului, fructelor de lămâi, portocale, chitre, mandarine, etc. Italia s'a angajat să nu sporească taxele asupra cerealelor și altor produse importate din România în Italia. Deosebit de aceasta, Italia a făcut României un mare scăzământ de taxe pentru residurile minerale. Introducerea acestui produs român în Italia va lua proporțiuni vaste, de oarece căile ferate italiene și ministerul de marină voesc a întrebuința la mașini păcura românească în locul cărbunilor fosili.

Cronica din afară.

Votul femeilor în camera italiană. Una din ședințele trecute ale camerei italiene s'a ocupat cu o petițiune a doamnei Anna Maria Mozzoni și a altor doamne, cari cereau drepturi politice și administrative. Deputatul Cuzzi a dat cetire petițiunei, apoi deputatul Mirabeli a luat cuvântul spunând că sunt foarte solide bazele dreptului de vot dat femeilor și că sunt motive economice, civile, intelectuale, morale și religioase pentru ca statul italian să acorde femeilor dreptul de a vota. In urmă a demonstrat cum obiecțiunile fiziologice. In ce privește energia morală, femeile au dovedit că au tot atâta energie cât și bărbații. Dep. Luigi Luzzatti a vorbit și dânsul în această chestiune. Participarea femeei la viața publică italiană, a spus Luzzatti, ne va permite să considerăm multe chestiuni vitale dintr'un punct de vedere mai impersonal, mai altruist. Femeile trăesc în sânul familiei, uitate, în tăcere, ele se sacrifică pentru binele fiilor lor. In politică ele ne-ar aduce o adevărată purificare. Femeia în legislatură va cere guvernului să ia măsuri pentru a se construi case igienice. Femeile lucrătoare ar fi asigurate atunci, că bărbații nu și-ar mai face partea leului, când este vorba de legi pentru muncitorime. Cine nu vede că salariile bărbaților cresc cu mult mai mult decât acelea ale femeilor și aceasta numai pentru că în cameră nu se găsește cine să apere și drepturile femeilor. După lungi discuțiuni, la cari au luat parte numeroși deputați, camera a aprobat ca petițiunea în chestiune să fie recomandată guvernului.

Un congres internațional al păcii se va ținea pe la sfârșitul lunei August în München. Acest congres se va convoca de către societățile germane de pace, cari actualmente sunt întrunite în orașul Eisenach.

Mișcarea revoluționară în Rusia. Poliția din Petersburg a înconjurat eri politechnicul și a făcut perchisiții în numeroase locuințe studențești, confiscând 12 bombe, numeroase puști, dinamită, granate și alte materii explosive. 15 persoane, între cari și femei, au fost arestate.

Deputații basarabeni în Dumă. »Basarabia«, foaia naționalistă din Basarabia, deplânge nenorocirea ce a căzut peste basarabeni că au trimis în Dumă numai deputați ai biroucrației. Cauzele acestui fapt, ziarul în chestiune le resumă în ignoranța alegătorilor, pe deoparte căci acest guvernământ e cel mai înapoiat în cultură din întreaga Rusie, iar pe de alta în nedreptățile și abuzurile ce s'au făcut cu ocazia alegerilor și că preoții din Basarabia sunt în potriva mișcărei poporane și sunt slugi plecate ale guvernului.

O adunare de protestare a Slovacilor din America.

In 10 Februarie s'a ținut în Cleveland (America), după cum cetim în foaia »Românul«, o adunare de protestare a slovacilor emigrați. La ordinea zilei a fost votarea unei moțiuni de protestare contra recentelor persecuțiuni îndreptate de către autoritățile ungare contra naționalităților și îndeosebi în contra Slovacilor din Ungaria.

La acest meeting au fost invitați să participe și Românii din Cleveland, cari s'au presentat în număr mare la această adunare. La intrarea lor în sală au fost primiți cu vii aplause apoi au fost conduși la locul de onoare în dreapta tribunei.

Adunarea a fost deschisă de către preotul slovac Furdek, care zugrăvește în colori vii suferințele naționalităților din Ungaria. Vorbește mai pe larg despre persecuțiunile, cărora sunt expuși îndeosebi Slovacii, și despre maghiarisarea școalelor.

A luat apoi cuvântul primarul orașului Cleveland, d-l *Johnson*, care a onorat adunarea cu presența sa. In introducerea vorbirei sale, d-l Johnson, își esprimă recunoștința, că multi dintre cei mai buni oficianți ai orașului sunt emigranți străini, sau d'acei, cari își trag originea și sunt urmașii emigraților. Își esprimă părerea de rău, că nu cunoaște îndestul lucrurile din Ungaria, deci nu poate să vorbească a-a mult la lucru din chestie, dar de altfel și *el este în contra oricărui guvern, care persecută cetățenii. America trebue să dee esemplu. Lăsați să meargă America în frunte, în lupta mare pentru pace*; *lăsați să fie patria omului liber, lăsați să fie țara primă, care face pace fără arme și sânge.* Cleveland să servească ca exemplu altor orașe. Calea cea mai bună pentru a susține o guvernare bună, este de a avea interes în sine și pentru sine. Dacă Cleveland este bine administrat, nu este cauza un om oareși-care singur, ci întregul locuitorilor, ca un mediu bun și element de ordine. Calea cea mai bună de a delătura o subjugare în streinătate, este, de a sprijini toate nizuințele, cari au de scop final o administrare bună, nu numai în Cleveland, dar în întreaga țară.

După vorbirea d-lui Johnson, primită cu vii aplause a luat cuvântul în numele Românilor părintele Dr Ep. *Lucaciu*, care a expus de-asemenea situația gravă, în cari se află naționalitățile din Ungaria. »Am venit, a zis părintele Lucaciu, îndemnați de iubirea pentru voi, ca să arătăm, că naționalitățile și aci trebue să țină la olaltă și să se lupte împreună. Vă dorim din inimă, ca stăruințele voastre, care-s și ale noastre, să-și ajungă scopul dorit, de-a curma șirul suferințelor și fărădelegilor.«

Au mai vorbit apoi încă mai mulți oratori slovaci și poloni și la sfârșit s'a votat următoarea resoluțiune de protest: »De oarece limba slovacă în toate colegiile și seminarele din Ungaria pe teritoriul slovac este oprită, și studenții slovaci sunt pedepsiți dacă studiează limba slovacă, și numai privatim, și de oarece ziarele slovace sunt persecutate prin procese și puse în stare atârnătoare de guvern și patrioții slovaci sunt aruncați în temniți, dacă apără drepturile conaționalilor lor, chiar ca și românii ori sârbii; se hotărește, că slovacii, românii și sârbii au tot acelaș drept, ca toți oamenii liberi, în nizuința lor de a-și susține limba. Că noi îmbărbătăm jurnalele slovace și ale naționalităților, să continue lupta pentru sprijinirea drepturilor slovacilor și naționalităților, și noi, ca cetățeni americani, dejudecăm procedura judecătoriei care pedepsește patrioții slovaci și ai naționalităților, pe baza învinuirilor false.«

Intre aclamațiuni nesfârșite s'a finit ședința cu hymnul »Hej Slovaci«.

Schisma aromânească.

(O voce aromână.)

Dela ruperea relațiunilor diplomatice între Grecia și România și declararea conflictului, dela accentuarea dorinței aromânilor de a se emancipa de sub puterea patriarhală, dela acordarea drepturilor politice prin iradeaua din 9 Mai 1905, de atunci și până astăzi se vântură idea de o schismă aromânească.

Patriarhul în continuu, când se vede prins cu ușa și nu poate da răspunsul necesar și convenabil lui și elinismului întreg din cauza nedreptățeі ce o susține, răspunde *»voiu declara schismatici și pe aromâni cum am făcut și cu bulgarii«*.

Toți creștinii se îngrozesc la auzul acestui cuvânt »schisma« crezându se cei mai nenorociți pe lume, dacă patriarchul le va zice schismatici. Lucrul însă nu este tocmai așa de grozav după cum se pare. Dorința noastră de a avea *o biserică națională*, nu cade în contrazicere cu nici un canon bisericesc și cu nici o învățătură apostolică, ci ea este în contrazicere numai cu voința Grecilor de a avea o biserică mare grecească și nu ortodoxă.

Dacă patriarchia ar fi dorit cu drept cuvânt să fie cu adevărat ecumenică și să întrupeze în ea toate bisericele ortodoxe creștine din *Turcia-Europeană*, trebuia să fie cu toate popoarele din aceasta provincie, *mumă*, și nu cu unele ca de ex. cu Grecii *mumă*, iar cu restul *ciumă*.

Fiindcă nu poate o mamă bună, care dorește numai bine fiilor ei, să poruncească îndepărtarea unui fiu nevinovat dela sânul ei, pentrucă îi cere pâne și nu piatră. Aromânii nimic bun nu pot căpăta dela patriarchie pentru hrana sufletească.

Că patriarchia e o mamă vitregă pentru noi, — scrie un Aromân — și aceasta o știm și poate să o știe toată lumea că iubirea ei cea mare pentru noi se oglindește în faptele odioase ce le săvârșește în Macedonia prin masa criminală a antarților.

Dar să vedem pentru moment ce se înțelege prin schismă în limbagiul teologic. Vom deschide prelegerile profesorului de istorie bisericească dela facultatea de teologie din București, și vom vedea cum definește schisma. El zice elevilor săi: Schisma în termin teologic este desfigurarea învățăturei bisericești relativă la disciplina bisericei. Prin schismă deci, înțelegem deslipirea dela o adevărată religie pentru motive privitoare la cult, administrație și disciplină privite în formă nu și în fond.

Ne am făcut oare noi vinovați de o atare abatere până acum? Atingem întru câtva, vreuna din regulele disciplinare ale bisericei? Ne abatem dela adevărata firmă a credinței, când cerem și noi o biserică națională? Răspundem negativ. Patriarchia însă răspunde afirmativ. Ea zice că noi ne abatem *și deci suntem schismatici, când cerem limba noastră națională în biserică!*

Dar oare așa să fie? Ce cerem noi? Nimic mai mult decât permisia de a ceti românește în biserică, deci preoți români și încolo recunoaștem ca și până acum pe patriarh de cap bisericesc.

Aceasta să fie o greșală care să atragă asupra-ne schisma? Dar dacă așa stă lucrul, apoi în categoria noastră intră și alte națiuni, cari au fost și ele supuse patriarchiei și cari astăzi au biserica lor națională!

Și după cum li s'a acordat lor acest drept tot asemenea și pentru aceleași motive ni-se cuvine și nouă. Ce oare prin teroare vrea să bage groaza în noi? Prin amenințarea cu schisma vrea să ne facă să renunțăm la un drept al nostru?

Atunci de ce nu a uzat de această putere și față de puternica Rusie? De ce s'a înmuiat cerbicia patriarchia în fața lui Petru cel Mare? De ce a acordat aceste drepturi Greciei libere, oare are legături de sânge cu ea, nu putea Grecia să stea sub patriarchie?

Cum de a convenit patriarchia și a recunoscut bisericei române autocefalia și de ce nu a declarat-o schismatică?

Canoanele ne acordă acest drept, căci dacă nu ar fi permis pentru noi, apoi canoanele nu se schimbă ele sunt aceleași și deci un lucru nepermis dar acordat, atrage după sine pedeapsa de o interpretare greșită și din faptul că s'a dat autocefalia bisericelor de mai sus, ne dă dreptul și nouă la cererile noastre.

Și noi suntem creștini ortodoxi ca și Rușii, Grecii, Sârbii, Aromânii liberi, pentru ce dar ei să se bucure de un drept mai mult ca noi, oare nu suntem toți egali în fața lui Dumnezeu și a bisericei lui?

De ce ne amenință patriarchia cu schisma ca pe niște copii mici? Dar avem ca exemplu biserica bulgară care *în anul 1872 Septemvrie în 16, patriarchatul de atunci Antim al IV* împreună cu sinodul său, a declarat'o de schismatică, trimițând tot odată o enciclică la toate bisericile ortodoxe cerând aprobarea lor. Insă nici biserica Rusiei, nici a României în frunte cu metropolitul Nifon, nici a Serbiei, precum și celelalte patriarchii, nu s'au grăbit a răspunde atunci la acea enciclică, după cum nici cei de astăzi nu se grăbesc a le răspunde. Pe noi nu ne interesează dacă Bulgarii sunt sau nu schismatici, ci deducem că mutismul bisericelor ortodoxe la enciclica patriarchală, dorește contrariul celor afirmate prin ea.

Ce este dar schisma patriarchală, cu care ne amenință patriarchul actual? Nimic mai mult decât *o gogoriță.*

Apoi dacă Grecia are rudenie de aproape cu patriarchia și tot a voit să se emancipeze de ea, ne mai voind să mai fie supusă patriarchiei și deci a părăsit'o, cu atât mai mult noi care nu avem absolut nici o legătură cu ea, trebue să avem o biserică națională?

Dacă toate popoarele ortodoxe supuse patriarchiei, ajungând la cunoștința națională, s'au despărțit de ea, avându-și

---

— »O stafetă a venit și s'a informat de locuința lui Milan Smolojew. L'am condus la Teuta, nevasta lui Milan«.

— »Și ce veste i-a adus?«

— »Nu pot să ți spun. Ea m'a alungat de-acolo și a convorbit cu el cu ușa încuiată«.

— »Reîntoarce-te și observă cu atențiune ce se mai petrece«.

— »Mamă, eu din cele auzite cred că Milan va fi liberat.«

Bătrâna se apropia de el și-i puse mâna pe cap.

Dimitri eși dinaintea casei așteptând sosirea băiatului.

Băiatul reîntorcându-se curând, aduse știrea, că Teuta s'a dus cu copilașul său la o vecină, de unde nu s'a mai întors cu copilașul. După aceasta stafeta a părăsit casa luând cu sine șerparul lui Milan și câteva arme. Teuta după ce ș'a închis găinile și caprele, a plecat și ea în urma bărbatului.

— »Ei bine«, zise Dimitri, primește aceasta ca mulțumită, și-i întinse băiatului o mână de tutun. Acesta mulțumi și se depărtă.

După toate acestea, Dimitri intra în casă, unde apropiindu-se de mamă-sa îi zise: »Mamă, eu plec să-mi împlinesc votul«.

— Umblă în pace, îi zise ea, și-i ajută să se îmbrace, ș'apoi i-a dat pușca și hanjarul. El se pleca salutând'o, ea îi întinse mâna și-l sărută pe frunte.

Curând Dimitri se afla pe drumul îngust, neumblat care în serpentine mari ducea din sat printre stânci. Era drumul ce-l făcuse și Teuta în dimineața acelei zile. Pe platoul de de-asupra orășelului Risano, unde odinioară făcuse popas caravana lui Milogej, Dimitri se opri și căutându-și un loc ascuns, își pregăti armele de atac. Din ascunzișul acesta putea să vadă el în toate direcții e drumul ce ducea dela Risano la Ubalac. O tristă și adâncă tăcere domnea în jurul său. Suprafața golfului strălucea în toată splendoarea, ear dincolo, scăldat în razele soarelui era situat orășelul cu munții care-l dominau. Dimitri stătu așteptând cu mare încordare ceasuri întregi în posiția descrisă.

Soarele trecuse de zenit, când el văzu în depărtare cum pe cărarea îngustă se apropie o părechе de Morlakki. Ochiul lui ager, deși din depărtare mare, recunoscu pe cei așteptați. Aceștia urcau cărarea îngustă și ajunseră pe platoul, dela care nu era tocmai departe ascunzișul lui Dimitri.

El îi lăsa pe amândoi să se apropie până la o distanță de-o pușcătură, răzima pușca de un colț de stâncă și ținti. Urma o detunătură. Dimitri se ridica și prin fumul ce se împrăștiase căuta cu sete după victimă. In acest moment se auzi și de jos o detunătură. C'un strigăt de durere și cu mânile apăsate pe piept, Dimitri căzu în genunchi, apoi c'o înjurătură strașnică se ridică din nou și se târî pe brânci până la marginea abisului unde se aflau bucăți mari de pietri. De acestea pietrii cățărindu-se s'a ridicat în picioare și palid ca moartea sta în așteptare.

Milan și Teuta urcau drumul. Atunci Dimitri își smulse handjarul dela șerpar și încordându-și ultimele forțe tăiă funia, care lega între sine blocurile de peatră, apoi cu o supremă încordare își aiepta toată greutatea trupului în lanțul de pietri. Acestea mișcându-se din loc se rostogoliră c'un vuiet grozav spre abis.

Teuta văzând valul de pietri venind spre ei se arunca înaintea lui Milan ca să-l scape de moarte cu insuși trupul ei, dar — în acelaș moment căzu sdrobită la pământ, târând cu sine în abis și pe bărbatul ei.

Leona.

fiecare biserica națională, de ce oare noi să fim lipsiți de acest drept?

Rămăsesem noi și albanezii în întuneric, dar soarele redeșteptărei naționale a răsărit și ne-a luminat, văzând acum cine suntem. Știm că nu suntem Greci, cerem biserica noastră națională și mâne vor cere și Albanezii. „A“.

ȘTIRILE ZILEI.

20 Februarie v.

Brașovul pentru Brad. Corpul profesoral de la școalele noastre medii și superioare din Brașov a hotărât să contribue corporativ *1000 (una miie) de coroane* pentru gimnaziul din Brad.

Reprezentanța fundațiunei Gozsdu s'a întrunit eri Luni în Budapesta în ședința obicinuită sub presidiul I. P. S. Sale metropolitului Ioan Mețianu.

Ministrul Apponyi la Cluj. Eri în 4 l. c. a sosit ministrul Apponyi în Cluj, unde a presidat la solemnitatea unei promovări sub »auspiciis Regis«. Senatul universitar în frunte cu rectorul Dr. Moldovan Gergely a salutat pe ministru. Tânărul doctor în drept, care fu promovat se numește Kuncz Ödön. Ministrul i-a predat în numele Majestății Sale inelul de diamant, cu care fu distins. Apponyi va petrece încă o zi două în Clușiu și va vizita cu această ocaziune școalele și așezămintele de acolo.

La petrecerea poporală de Duminecă, ce o va aranja tinerimea noastră, se va esecuta următorul program: 1. a) G. Dima: »Trei colori«. b) N. Popovici: »Un regret«. 2. a) F. Abt. »Seara«. b) T. Popovici: »Pribeagul«. 3. Declamațiune. 4. a) T. de Flondor: »Cântecul marinarilor«. b) Ștefu: »Foaie verde foaie lată». 5. a) I. Vidu: »Răsunetul Ardealului«. b) G. Dima: »Vivandiera«. 6. Teatru. La producție își va da concursul său binevoitor d-l Nicu *Danielopol*, absolvent al conservatorului din București. Având petrecerea caracter poporal românesc e de dorit ca damele și domnișoarele să se prezinte la petrecere în costume naționale. După producțiune joc. Inceputul la $7^1/_2$ oare seara. Prețul locurilor: Balcon și fotel à 2 cor., parchet à or. 1 20 galeria (loc numerotat) 1 cor. Studenți (loc de stat) à 50 bani.

Precum aflăm, banchetul corporațiunei meseriașilor, care era să se țină acum Duminecă, s'a amânat din cauza petrecerei poporale, pe Duminecă 17 Martie n.

Masa studenților academici din Cluj. Se știe că direcțiunea institutului financiar »Economul« din Cluj a luat inițiativa pentru instituirea unei mese a studenților universitari din Cluj. Lucrarea aceasta începută la 1902 a dat roade foarte bune ales, că acum și casele fundațiunei Ioan Petran au fost transformate în internat pentru studenții academici. Cu ocaziunea dării de seamă pentru gestiunea anului 1906 direcțiunea numitului institut face raport și despre mersul acestei instituțiuni. Estragem câteva cifre, ca îndemn și pentru alții ca să contribue în folosul acestei mese. Incasările anului 1906 au fost de cor. 2160 la care adaus saldul numărar din 1905 totalul încassări or anului 1906 fac cor. 3794·36 cea mai mare parte contribuiri din partea băncilor. Dintre privați însemnăm pe Ales. Mocsonyi 100 cor. Alexă Pocol 50 cor. ș. a. Cheltuelile au fost de cor. 3624 30 din această sumă au fost întreținuți în sem. II al anului școl. 1905/6 22 studenți și în semestrul I din 1906/7 alți 22 studenți. Din 1902 au beneficiat la această masă 211 universitari și s'au cheltuit peste 12 mii cor.

Necrolog. Din Cernăuți ne vine știrea despre încetarea din viață a d-lui *Ilarie Onciul*, consilier la curtea de apel din Liov fost deputat în dieta Bucovinei.

Distincțiune. Din incidentul expozițiel jubilare române regele Carol a conferit ministrului Kossuth marea cruce a ordinului »Steaua României« iar secretarului de stat Szterenyi marea cruce a ordinului »Coroana României«.

Epidemia de scarlatină bântue în mod amenințător în Orăștie. Din cauza aceasta s'au suspendat prelegerile la gimnaziu și la școala elementară a colegiului Kun.

Procesul studenților ruteni. După cum comunică ziarele, procesul studenților ruteni cari au provocat turburări la universitatea din Lemberg, va fi judecat de tribunalul militar din Viena.

Lengyel Zoltan a apărut eri Luni pentru prima oară înaintea judelui de instrucțiune din Budapesta spre a fi ascultat în procesul de calumnie ce i-l'a intentat fostul ministru de justiție Polonyi. Lengyel a declarat că primește răspunderea pentru articolul incriminat, dar până ce nu va putea examina toate depunerile ce sunt la acte nu e înclinat de a face din parte-i depuneri amănunțite și a cerut un termin de 8 zile, pe care judele i-l'a și încuviințat. Intre depunerile amintite sunt și acele ale baronesei Schoenberger, pe cari Lengyel le declară de minciuni ordinare.

Din Cluj ni-se scrie: Revista »*Pedagogia Română*“, a căreia apariție a fost anunțată pe ziua de 1 Martie n. 1907, din causa unor încurcături technice va apărea numai la 1 Martie st. v. 1907.

De la corporațiunea de meserii ni-se comunică următoarele: Direcțiunea corporațiunei de meserii lucrează neîntrerupt spre a ajunge o stare cât mai favorabilă în privința manipulațiunei afacerilor oficiale, cât și în privința vieței autonome a meseriașilor, nizuindu-se a demonstra utilitatea și binefacerea acestei instituțiuni pentru meseriași. In 27 Februarie a. c. s'a constituit comisiunea de consfătuire pentru meseriași. Comisia aceasta care constă din 5 membrii și-a pus de problemă a da în ori și ce afacere, adusă la cunoștința ei, sfat și deslușiri. In cazuri nenumărate stă meseriașul fără sfat și nu numai în afaceri de meserie și negoț, ci și în afaceri de întreprinderi și juridice. Mai cu seamă meseriașul mic este acela căruia în munca zilnică după agonisirea pânei îi lipsește acea știință de care, cu toate că nu cade în sfera meseriei sale, are așa mare trebuință. Necunoașterea legilor, nenumăratele ordine și deciziuni edate de administrația publică i-a cauzat meseriașului multe neplăceri și mai multă pagubă materială. In practicarea meseriei și a întreprinderilor diverse și-au pierdut mulți meseriași averea lor, fiind-că n'au fost informați și deslușiți în mod îndestulător, cu toate că li-s'ar fi putut ajuta și mai de vreme cu sfat bun. Comisia aceasta pentru sfătuirea meseriașilor caută acuma a rezolva aceasta foarte importantă întrebare industrială și socială. Deci fie-care membru al corporațiunei de meserii se poate adresa cu deplină încredere în ori și ce afacere, fie chiar afacere judecătorească, la corporațiunea de meserii, căci sigur se va împărtăși de scutul și apărarea ei. Comisia de sfătuire ține odată pe săptămână în fie-care Luni de la 6—7 seara oră de convorbire, când ori și care meseriaș i se poate adresa cu întrebări verbale sau în scris pentru sfat.

O afacere senzațională în Münich. Telegramele au adus știrea că s'a descoperit asasinul unui tânăr numit Hentschel din Münich, care dispăruse acum trei ani. Iată amănuntele: Acum trei ani dispăruse din Münich tânărul Hentschel, fiul unui mare fabricant din acel oraș. Cu o seară mai înainte el fusese văzut într'o cafenea cu mai mulți prieteni, după-ce încasase de la o bancă mai multe mii de mărci. Ei spunea, că în acea seară va pleca la Hamburg. De atunci nu a mai fost văzut. Ideia că s'ar fi sinucis era exclusă, deoarece Hentschel era un tânăr, care iubea foarte mult viața Abia acum după trei ani iată că se prezintă la un giuvaergiu din München un individ, care voește să vândă un inel de aur cu brillante și care avea monograma lui Hentschel. Giuvaergiul a înștiințat numai decât poliția, care a arestat pe individul în chestiune. Acesta a mărturisit că el a omorât pe Hentschel. El a mai spus că are și un complice din societate bună, un cunoscut al victimei.

O mască arestată. La balul costumat al coloniei esthoniene din Petersburg, s'a văzut o mască îmbracată într'un costum, care reprezentă uniunea poporului rus. Haina îi era împodobită cu instrumente de bandit și plină de sânge. Poliția a arestat această mască.

Din ținutul Năsăudului, 3 Martie n

Maghiarizarea progresează? Puternicii zilei de astăzi, cât întrebând de oameni, cât mai mult în zelul lor de a maghiariza, s'au opintit tare cu școalele lor de stat printre Români în ținuturi curat românești. Mă prind, că domnii din Budapesta, în loc de a se gândi la fericirea și bunăstarea locuitorilor din țară — și noaptea în vis văd o Maghiarie Mare, cu care apoi vor să întoarne globul pământului și fără osie.

Au cheltuit zeci de mii de coroane cu edificarea școalelor de stat și în părțile năsăudene, cum sunt d. e. cele din Salva, Telciu, Zagra, etc. Au și făcut mari progrese în învățarea limbei maghiare în acele părți, despre ce m'am convins și anume: Călătorind dela Betlean pe drumul ce duce spre Năsăud, cea dintâiu comună românească este Sasarmul. Aci, după cum sunt informat, numai o singură familie ungurească este și doară 2—4 persoane de ungur, fără carte. De câțiva ani — paremi-se grofii Betlenești — ca să nu piară neamul, au zidit în acea comună o bisericuță reformată, care neavând turn nu seamănă a biserică. Ca să nu fie lumea dusă în eroare, a pus totuș pe frontispiciul acelei clădiri cu litere mari aurite următoarea inscripțiune; »*Dicsöség Istennek*«.

E de însemnat, că acel drum e foarte umblat. Se transportă dela fabricile de munte multe scânduri și lemne de brad la gară în Betlean. Cărăușii — cu escepțiunea câtorva Jidovi — sunt toți Români. Trecând odată prin acea comună, încet, căci drumul era plin de cară încărcate, unul dintre cărăuși — un cotângan român, țintește ochii spre inscripțiunea bisericei și se pune pe cetite iată așa: »*Dik șoșoi Islonok*«. Surprins de progresul maghiari zărei, m'am întrebat, că oare ce va fi de neamul nostru, de se vor edifica mai multe școale printre Români, dacă cu puținele școale ce sunt, au ajuns pân' acuma la un rezultat așa de zdrobitor, căci cel ce cetise inscripțiunea a fost un discipul al numitelor școale de stat.

Ceeace însă m'a întristat cu adevărat a fost vestea că, în comunele curat românești Sasarm și Chiura e proiectat a se edifica școale de stat. Două comune românești în imediata vecinătate, unde preoțesc doi frați de zeci de ani și nu au ajuns nici unul să aibă școală corăspunzătoare, ba în Sasarm, a cărei preot este teolog de Budapesta cu multă carte și iscusință, încărcat de merite — poate patriotice, căci dânsul capătă cel mai mare ajutor de stat în acel tract, — a fost ajutor de stat la salarul învățătoresc dar din cauza edificiului școlar necorăspunzător fu retras ajutorul și astfel nu se capătă un învățător diplomat.

Acuma, precum m'am informat, în anul trecut, ambele aceste comune s'au scuturat de greu atea susținerei școalei confesionale, căci comitetul comunal împreună cu preoții lor au primit școalele de stat. Astfel peste puțină vreme atât cotânganii români din Sasarm cât și cei din Chiuza vor ști ceti corect inscripțiunea de pe frontispiciul bisericei reformate din Sasarm spre lauda și preamărirea maghiarizmului...

Călătorul.

Mulțămită publică.

La petrecerea cu dans a studenților dela gimnaziul gr. or. român din Brașov, ținută în 29 Ianuarie 1907 sub patronajul Preastimatei domne *Elena Ioan Săbădeanu*, au intrat la casă în favorul mesei studenților români din Brașov următoarele suprasolviri:

D-na Elena Săbădeanu 60 cor., d-l A. Dobrescu comerciant Ploești 20 cor, Const. Popovici 18 cor., N. Dima, d-na Maria Muntean, Petru Popovici câte 10 cor., d-șoara S. Stănescu, Dr. L. C., Dr. E. Lemenyi câte 8 cor., Frații Simay, Ioan Spazinsky, d-na M. Maxim câte 6 cor., Virgil Onițiu, d-na I. Burduloiu, d-na Minerva Dr. N. de Lemenyi câte 5 cor., G. Dima, D. Făgărășan, d-na S. Damian câte 4 cor., G. Chelar, N. Chiornița, d-na A. Hamsea, N. Dușoiu, d-na Maria Broju, I. Lenger, N. Garoiu, P. Muntean, Ioan Maximilian câte 3 cor., Dr. I. Bunea, Dr. St. Stinghe, d-na M. Maximilian, d-na Iulia Richter, Simon, sublocotenent, Suciu, locotenent, C. Moga, d-na Lazarevits câte 2 cor., A. Ciortea, Peteu, M. Roncoa, Aurel Oancea stud câte 1 cor. Suma suprasolvirilor *244 cor.*

Venitul curat al petrecerii în sumă de *116 cor.* s'a administrat la cassa mesei studenților.

Primească generoșii sprijinitori ai mesei studenților noștri cele mai călduroase mulțămite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

ULTIME STIRI.

București, 5 Martie. In ședința de eri a camerei dep. Emil *Costinescu* a interpelat pe d-l prim-ministru asupra situațiunei create guvernului prin retragerea proiectului pentru reorganizarea învățământului superior. Toată lumea, spuse d-sa, a rămas surprinsă că guvernul a retras proiectul d-lui Dissescu, după-ce declarase că va lupta cu ultima energie pentru susținerea lui. Cum se explică faptul acesta? Se explică că guvernul a recunoscut călcările de legi pe cari le făptuise. G. Gr. *Cantacuzino* răspunzând d-lui Costinescu, spune că guvernul, retrăgând proiectul de lege al d-lui Dissescu, a cedat unei înalte rațiuni de stat. Hotărîrea de a se retrage proiectul de lege al învățământului superior a fost luată de întreg consiliul de miniștri și cetind exemple de asemenea precedente, a spus cum Ion Brătianu, la 1883, a retras la Senat, legea asupra taxei pe moștenirile directe, iar la 1886, la Cameră, legea asupra convenției consulare cu Germania. După-ce a mai vorbit în contra închiderei discuției d-l Ionel Brătianu, căruia i-a răspuns d-l prim-ministru, Camera a trecut la ordinea zilei.

Lemberg. 5 Martie. La universitate s'au întâmplat din nou ciocniri între studenții poloni și ruteni. S'au sistat prelegerile și universitatea 'a fost închisă.

Petersburg. 5 Martie. Președinte al Dumei va fi ales, probabil Golowin.

Roma, 5 Martie. Ziarul »Tribuna« asigură din isvor competent că regele Italiei, după-ce va vizita, la sfârșitul lunei Aprilie, pe regele Greciei, la Atena, *se va duce la București ca să viziteze Curtea română.* Această îndoită călătorie face să se creadă presupunerea că regele Italiei are scopul d'a mijloci o împăcare între România și Grecia. In sferele oficiale însă nu se știe nimic de așa ceva. E adevărat numai atâta, că regele Italiei va porni spre Atena pe la sfârșitul lunei Aprilie.

Londra. 5 Martie. Se anunță din Homostad, o localitate din America de nord, că s'a întâmplat în noaptea de Duminecă o groaznică catastrofă. *O magazie a societăței căilor ferate din Pensylvania, în care se afla o mie de funți de dinamită a sărit în aer.* Explozia a avut o întindere de 30 klm. Ea se datorește negligenței unui lucrător italian care a intrat cu țigara aprinsă în magazie. In urma violentei exploziuni, lucrătorul în chestiune a fost rupt în bucăți. Alți 31 muncitori aflați în vecinătatea magazinului, au fost uciși. Cantitatea de dinamită a fost destinată pentru lucrările unui tunel. Toate edificiile și mașinele din apropierea locului catastrofei, au fost dărîmate, nimicite.

Londra. 5 Martie. Două vapoare germane »Marsaia« și »Heiene« s'au ciocnit în dreptul Doverului. »Heiene« s'a scufundat; s'au înecat opt oameni din echipagiu. Restul echipagiului a debarcat la Dover.

Londra. 5 Martie. Eri au avut loc la Londra alegerile pentru consiliul comitatului. Lupta a fost crâncenă. Partidul progresist formând de mai mulți ani majoritatea în conziliul comitatului a fost combătut de partidul moderaților cu acuzarea de a fi cheltuit în mod risipitor banii contribuabililor și că au favorizat proiectele socialiștilor. Partidul progresist a suferit o sdrobitoare înfrângere.

Diverse.

Libertatea pressei în China. Ziarul »Echo de Tien-Tsin« publică noul regulament al pressei, ce s'a întrodus în China. Intre altele regulamentul conține următoarele disposițiuni:

E interzis să se blameze actele personagiilor din familia imperială.

E interzis să se protesteze fără motive plauzibile, împotriva actelor guvernului.

E interzis să se publice știri sau informațiuni cari pot să vateme liniștea publică.

E interzis să se publice știri privitoare la faptele interioare sau exterioare ale guvernului, fără autorizația specială a autorităților.

E interzis să se publice articole sau știri protivnice moralităței.

E interzis să se exprime vre-o părere cu privire la rezultatul probabil al afacerilor criminale sau urmărilor judiciare, cari sunt încă în judecată.

E interzis să se dea în vileag secretele unui individ sau să se scrie împotriva fericirei sale.

Știrile neesacte sau informațiunile false trebue să fie corijate imediat, la simpla cerere a interesaților.

Nici un ziar nou nu poate fi pus în circulație fără autorizația biroului poliției.

Ziarul adaogă că aceste regulamente nu se aplică decât presei indigene.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

„SILVANIA“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Șimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii **„SILVANIA“**, societate pe acțiuni, în virtutea §-lui 29 din statute se învită la

XIX-a adunare generală ordinară,

care să va ținea în **Șimleul-Silvaniei la 21 Martie st. n. 1907** înainte de amiazi **la 10 oare**, în localitatea institutului.

Obiecte puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul anual al direcțiunei.
2. Raportul comitetului de revisiunea asupra compturlui anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
3. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
4. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuința suma provăzută în §. 99. p. f.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență și a plăților pentru membrii din direcțiune și comitetul de supraveghere și al adausului de plată pentru funcționari.
6. Eventuale propuneri.
7. Esmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal.

Șimleul-Silvaniei, în 21 Februarie 1907.

Direcțiunea institutului.

BILANȚUL

institutului de credit și economii **„SILVANIA“** din **Șimleu**, încheiat cu 31 Decembre 1906.

CONTUL BILANȚULUI.

ACTIVE:	Cor.	fil.	PASIVE:	Cor.	fil.
Cassa:			Capital social . . . Cor. 300,000 —		
Numărar . . . . Cor. 23,311 98			din emisiunea III. „ 69,813 40	369 813	40
Timbre . . . . . „ 1,592 40	24,904	38	Fond de rezervă	300,000	—
Escompt	2.357,335	75	Fond de penziuni	31,195	79
Imprumuturi hipotecare	735,666	36	Fond cultural	4,165	33
Credite personale	62,781	02	Fond special de rezervă	281	73
Cont-curent	381,127	45	Depuneri	1.969,522	61
Impr. pe amanete	1 679	—	Reescompt	1 142 088	39
Efecte	133.903	13	Dividende neridicate	1,251	—
Depuneri proprii	5 483	19	Deposite	30 673	30
Realități	182.628	60	Creditori	1,224	—
Debitori	11,023	63	Transitor:		
Mobiliar . . . . . . Cor. 3.510·—			Interese anticipate:		
Amortizare . . . . . „ 310·—	3,200	—	la escompt . . . . Cor. 22 811 —		
Avansuri și diverse	7,070	39	la hipotecare . . . „ 7,404 —	30,215	—
Transitor:			Spese de fondare	1,140	—
Interese restante:			Profit curat:		
la escompt . . . Cor. 15,000·—			transpus . . . . Cor. 5,284·97		
la hipotecare . . „ 5 584·—			pe anul 1906 . . „ 65 593 55	70,878	52
la efecte . . . . „ 4,547 44	25,131	44			
Interese anticipate la reescompt . .	11,605	—			
Arânzi restante etc.	8,909	73			
	3 952.449	07		3.952 449	07

PROFIT ȘI PERDERE.

EȘITE:	Cor.	fil.	ÎNTRATE:	Cor.	fil.
Interese:			Profit transpus	5,284	97
la depuneri . . . Cor. 90.610·17			Interese:		
„ reescompt . . . „ 43,292·80	133 902	97	dela Escompt . . Cor. 158,771·03		
Spese:			„ Hipotecare . „ 57,837·35		
Salare pentru funcționari,			„ Personale . . „ 4,734 34		
membrii în direcțiune și			„ Cont-curent . „ 23,568 13		
comitetul de supravegh. Cor. 35 601·59			„ Depuneri proprii „ 314·19		
Relut de cortel . . . „ 2,304·98			„ Efecte . . . . „ 5,600 77		
Marce de prezență . „ 1,625·—			„ Impr. pe amanet „ 114 51		
Telefon tip. luminat . „ 10,996·84	50,528	41	de întârziere . . . „ 6 038·—	256.978	32
Dări:			Arânzi	7,133	35
Dare directă. . . . Cor. 9,744·42			Proviziuni	7,621	43
10% după int. de dep. „ 8,543·97					
Percep tuație . . . „ 386 98	18,675	37			
Descrieri:					
Mobiliar . . . . . Cor. 310·—					
Dubioasă . . . . . . „ 466 80	776	80			
Chirie	2,150	—			
Scopuri de binefacere	106	—			
Profit transpus . . . Cor. 5,284 97					
pe anul 1906 . . . „ 65.593·55	70,878	52			
	277.018	07		277,018	07

Șimleu, la 31 Decembrie 1906.

Andrei Cosma m. p., director executiv. *Nicolau Munthiu* m. p., secretar. *Ioan P. Lazar* m. p., șef-contabil.

D I R E C Ț I U N E A:

George Pap de Băsești m. p., președinte. *Alimpiu Barboloviciu* m. p., *George Maior* m. p., *Vasiliu Papp* m. p., *Gavril Trif* m. p., *Vasiliu Pătcaș* m. p., *Augustin Vicaș* m. p., *Augustin Marcuș* m. p., *Mihail Bohățiel* m. p., *Dr. George Pap* m. p.

Subscrisul comitet am revăzut aceste conturi și le-am aflat în ordine:

Șimleu, la 21 Februarie 1907.

Comitetul de supraveghiare:

Forian Cocian m. p., președinte. *Iosif Diamandi* m. p., *Aurel Orian* m. p., *Dr. Octavian Felecan* m. p., *Antoniu Băliban* m. p.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Martie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	113 70
Renta de corone ung. 4% . . .	94 95
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% .	84 10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	94 80
Bonurî rurale croate-slavone . . .	96 10
Impr. ung. cu premiî	199 —
Losurî pentru reg. Tisei și Seghedin .	150.—
Renta de hârtie austr. 4 1/10 . . .	99. 0
Renta de argint austr. 4 2/10 . . .	98 95
Renta de aur austr. 4%	117 25
Renta de corone austr. 4% . . .	99 05
Bonurî rurale ungare 3½% . .	89 —
Losurî din 1860	153 85
Acțiî de-ale Băncei ung. de credit	1769 —
Acțiî de-ale Băncei austr. de credit	831.50
Acțiî de-ale Băncei austro-ung. .	680 —
Napoleondorî.	19 10
Mărcî imperiale germane .	117 57
London vista	241 20
Paris vista.	95 42½
Note italiene.	95 40

Cursul pieței Brașov

Din 5 Martie n. 1907.

	Cump.		Vênd.
Bancnote rom.	18.92		18 96
Argint român	„ 18.80	„	18.84
Napoleondori.	„ 18.94	„	19 —
Galbeni	„ 11.20	„	11.45
Mărcî germane	„ 117.20	„	117.3
Lire turcescî	„ 21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%	101.—	„	102.
Ruble Rusescî	„ 2 53	.	[illegible] 8

PUBLICAȚIUNE.

Este de obște cunoscut, că **prețurile materialului de metal sau urcat** întreit ba chiar înpătrit.

In acelaș raport sau urcat de odată și **plățile lucrătorilor** așa că aceasta împrejurare, și urcarea chieltuelelor de regie precum și scumpetea generală, ne silesc ca prețurile de până acuma, cari de mult nu corăspundeau împrejurărilor, și numai din cauza concurenței celei mari au fost scăzute, acuma să le **urcăm pentru toate lucrările de tinichigerie**.

Facem cunoscut că am cumpănit bine toate acestea, și în deosebi am ținut seamă și de concurența d'afară.

Rugându-ne a lua la cunoștință cele de sus. Semnăm cu toată Stima.

Asociația Tinichigiilor.

Nr. 2757,2—5.

Nr. **3132**—1907.

Publicațiune.

Ratiociniile Scaunului orfanal orășenesc pe anul 1906, dimpreună cu **bilanțul** sunt depuse în biroul Scaunului orfanal și în decurs **de 15 dile adecă de a 4. Martie a. c.** le poate ceti și examina tot omul interesat totdeauna în oarele antemeridiane.

Eventuale observări s'au reclamațiuni contra acestor ratiocinii sunt a se înainta la subscrisul magistrat în scris și tot în terminul de sus.

Brassó, în 26 Februarie 1907.

2755,2—2. *Magistratul orășenesc.*